

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
Кафедра обліку та оподаткування

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТАМИ
з дисципліни
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ»

Київ
2019 рік

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
Кафедра обліку та оподаткування

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТАМИ

з дисципліни

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ»

Галузь знань 07 (Управління та адміністрування)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

**Магістерська програма «Облік та оподаткування в управлінні
підприємницькою діяльністю»**

**Магістерська програма «Облік і аудит в управлінні підприємницькою
діяльністю»**

**Магістерська програма «Фінансова аналітика в управлінні підприємницькою
діяльністю»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри

обліку та оподаткування

(протокол від « 25 » лютого 2019 р. № 5)

Київ
2019 рік

Методичні рекомендації для виконання контрольної роботи студентами з дисципліни:

«Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» / Уклад. В.П.Пантелеєв. – К.: НАСОА, 2019. – 23 с.

Укладач

В.П.Пантелеєв, доктор економічних наук

Рецензенти

О.А. Зоріна, доктор економічних наук, проф., проф. кафедри обліку та оподаткування НАСОА;

Н.О.Гура, доктор економічних наук, проф., проф. кафедри обліку та аудиту Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТАМИ

з дисципліни

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ»

За редакцією укладача

Зміст

Вступ	5
Структура контрольної роботи	5
Вимоги до виконання та оформлення контрольної роботи	6
Методичні вказівки для виконання контрольної роботи	7
Зміст теоретичних завдань	10
Зміст практичних завдань	11
Список літератури	16
Додаток	23

Вступ

Згідно з навчальним планом кожний студент заочної (заочно-дистанційної) форми навчання після прослуховування лекцій та виконання практичних занять повинен самостійно вивчити необхідний матеріал по дисципліні та до початку залікової сесії підготувати контрольну роботу по дисципліні. Закономірним завершенням вивчення дисципліни і закріплення теоретичних знань та практичних навичок з обліку та оподаткування в підприємстві є контрольна робота. Контрольна робота (для студентів заочної та заочно-дистанційної форм навчання) є формою поточного контролю якості самостійного опрацювання навчального матеріалу студентами. Наведені завдання підготовлені у відповідності до навчального плану курсу для магістрів по спеціальності «Облік і оподаткування». Нижче наведено методичні рекомендації та вимоги до виконання та оформлення контрольної роботи, наведено принцип вибору варіанту контрольної роботи та умови завдань.

Метою контрольної роботи з курсу «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» є закріплення знань, набутих під час вивчення теоретичного курсу, а також під час вивчення діяльності суб'єктів підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки. Оформлення і захист контрольних робіт повинен сприяти активному сприйманню нового матеріалу, виробленню у студентів уміння комплексного використання поріднених дисциплін при вирішенні практичних завдань.

Контрольна робота представляє собою три теоретичних завдання та одну практичну задачу.

Структура контрольної роботи

Орієнтовна структура і обсяги контрольної роботи з дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» наведено нижче, табл. 1.

Таблиця 1

Структура контрольної роботи

План (розділи)	Обсяг у сторінках (орієнтовно)	Короткий зміст (що потрібно висвітлити)
Титульна сторінка	Одна	Додаток до Методичних рекомендацій для виконання контрольної роботи з дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством»
Вступ	До однієї	Мета, загальна характеристика, визначення номеру варіанту завдання студента
Зміст	До однієї	Наводиться перелік навчальних завдань та сторінка, з якої починається розкриття даного питання

Назва кожного питання відповідно завданню	1-2	Викладення суті питання з наведенням прикладів та посилань на літературні джерела
Висновки	до однієї	Прикладне значення
Список літератури	до однієї	Доречні використані джерела
Додатки	До трьох	Якщо є

Загальний обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 25-35 сторінок машинописного тексту формату А4, надрукованого через одинарний інтервал, з полями: верхнє – 1,5 см; нижнє -1,5 см; ліве – 3 см та праве – 1,5 см.

Вимоги до виконання та оформлення контрольної роботи

Студент у контрольній роботі повинен дати відповіді на всі теоретичні питання, та відпрацювати практичне завдання, описавши технологію його розв'язку.

Відповіді на теоретичні питання потребують ретельної роботи з літературою. Крім виписок і конспектування з літературних джерел, наприклад, з Internet, студент повинен знайдений і вивчений матеріал піднести у формі свого бачення, заздалегідь відформатувати і зробити висновки.

Контрольна робота виконується студентом самостійно.

У тексті виконаної контрольної роботи потрібно відбити навички, отримані студентом раніше при вивченні технологій роботи з текстовим процесором MS Word.

Титульний аркуш оформляється відповідно до зразка (див. додаток). Кожне питання, яке висвітлюється у контрольній роботі, повинно бути пронумеровано та мати заголовок, формули мають бути набрані з використанням редактора формул (MS Equation 3.0), у тексті роботи використовуються сноски, вставки рисунків, таблиці з можливістю переносу заголовка на наступну сторінку, посилання на використану літературу або інші джерела.

Відповідь на практичне питання (розв'язок задачі) повинна включати характеристику документів, алгоритм рішення, технологію проведення розрахунків. По одержаним при рішенні задачі результатам потрібно зробити висновок економічного характеру.

У висновках в цілому по контрольній роботі розглядаються питання економічної доцільності і практичного застосування досліджуваних питань в діяльності підприємства.

У кінці контрольної роботи необхідно подати використану літературу (джерела).

Контрольну роботу слід оформляти на стандартних аркушах паперу формату А4. Контрольна робота повинна бути виконана державною мовою.

У загальному вигляді контрольна робота має таку структуру:

1. Титульна сторінка (додаток до методичних рекомендацій до виконання контрольних робіт).
2. Зміст.
3. Вступ
4. Основна частина, яка складається із вступу, трьох теоретичних завдань та 2 (двох) практичних завдань.
5. Висновки
6. Список використаних джерел.
7. Додатки

Контрольна робота komponується відповідно до зазначеної вище структури, має бути надрукована державною мовою на аркушах з однієї сторони формату А4. Текст повинен бути набраний в редакторі Word, з використанням шрифту Times New Roman, розмір 14 з інтервалом 1. Всі сторінки нумеруються арабськими цифрами, які проставляються у правому верхньому куті. Нумерація повинна бути наскрізною – від титульного аркуша до останньої сторінки. Обсяг сторінок на одне теоретичне завдання 5-7 стор., на виконання кожного практичного завдання – 3-6 стор. На титульному аркуші номер не проставляється.

Контрольна робота вважається зарахованою, якщо студентка (студент) дає правильні відповіді на теоретичні питання, розв'язує практичне завдання та оформлює роботу відповідно до викладених умов.

Контрольна робота виконується за номерами, що наведені в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища студентки (студента).

Коли студент не може самостійно виконати контрольну роботу (або її частину) через труднощі що виникли в процесі засвоєння навчального матеріалу, йому необхідно звернутися на кафедру за консультацією.

Зарахована робота дає право студенту на складання іспиту.

Термін подання контрольної роботи – не пізніше ніж за 2 тижні до початку залікової сесії.

Увага! Неправильно оформлена робота повертається без перевірки на до оформлення. Робота, виконана не по своєму варіанту, підлягає переробці.

Методичні вказівки для виконання контрольної роботи

Дисципліна «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» пов'язана з дослідженням інформації фінансового обліку і фінансової звітності, управлінського обліку і внутрішньогосподарської звітності з метою прийняття управлінських рішень щодо діяльності підприємства. Тому, для виконання контрольної роботи застосовується література по фінансовому і управлінському обліку, звітності підприємства залежно від питань конкретного варіанту.

Якщо для виконання практичної частини відсутня можливість застосувати дані підприємства, то студент використовує умовні дані.

При виконанні **теоретичної** частини контрольної роботи студент застосовує конспект лекцій та іншу літературу. В сучасних умовах бухгалтери виконують управлінські функції: беруть участь в формуванні облікової

політики, ведуть управлінський облік та складають внутрішню звітність, здійснюють аналіз фінансового стану підприємства та використання його ресурсів та інші. При розгляді матеріалу потрібно вказати про сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством, класифікацію управлінських рішень.

Звертається увага на первинні документи, облікові реєстри, управлінську, фінансову та не фінансову звітність. Студент наводить приклади застосування планової, аналітичної, зовнішньої та іншої інформації у процесі прийняття поточних та стратегічних управлінських рішень на різних рівнях управління (керівництва, менеджерів, начальників відділів, цехів, дільниць).

Рішення можуть відноситися до підприємства в цілому, а можуть бути пов'язані з конкретним питанням (виконання плану у цеху, підвищення якості продукції, зменшення собівартості продукції, раціональне використання ресурсів). Менеджерам потрібна як зовнішня (ринкові ціни, валютні курси та ін.), так і внутрішня (щодо собівартості продукції, прибутку, руху грошових коштів, структури власних та залучених коштів, розрахунків з дебіторами та кредиторами та ін.) інформація. Облікова інформація застосовується у операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства при поточному плануванні та прогнозуванні, здійсненні економічного аналізу та контролю. Інформація бухгалтерського обліку потрібна менеджерам в управлінні господарськими процесами.

У прийнятті управлінських рішень застосовуються показники, що розраховуються на основі форм **фінансової звітності**: ліквідності (коефіцієнти абсолютної ліквідності, поточної ліквідності, покриття, чистий оборотний капітал); фінансової стійкості (коефіцієнти автономії, маневрування власними оборотними коштами, співвідношення власних та залучених коштів); ділової активності (коефіцієнти оборотності: активів, оборотних засобів, дебіторської заборгованості, запасів; період оборотності дебіторської заборгованості; період оборотності кредиторської заборгованості; прибуток; показники рентабельності; показники використання ресурсів та ін.). Порівнює їх значення з нормативними та плановими даними приймаються економічні рішення, спрямовані на підвищення рівня платоспроможності та ефективності роботи підприємства.

При підготовці питань щодо застосування інформації **управлінського обліку** для прийняття рішень звертається увага на класифікацію витрат, маржинальний дохід, точку беззбитковості, непродуктивні затрати, причини відхилень фактичних затрат від планових та винних в цьому осіб. Студент повинен застосувати показники **внутрішньої звітності** (щоденної, щотижневої і щомісячної) підприємства для прийняття управлінських рішень. Внутрішня звітність містить фактичні, планові дані і відхилення від планів, визначає їх причини і винуватців. До цієї звітності можуть додаватися прогнозні дані, що дозволяє приймати не тільки поточні, але і стратегічні рішення.

Застосовується інформація центрів відповідальності: центри доходів, центри затрат, центри прибутку, центри інвестицій. У прийнятті рішень використовують дані Управлінського балансу, Управлінського звіту про фінансові результати і Управлінського звіту про рух грошових коштів.

Для управління використовується інформація внутрішньої звітності щодо господарських процесів (постачання, виробництво, реалізація продукції), а також основних показників діяльності підприємства в розрізі географічних сегментів. У прийнятті рішень застосовується не тільки фінансова, але і нефінансова інформація (професійний рівень і підвищення кваліфікації персоналу, тривалість операційного циклу, виробничі потужності, постійні клієнти, нові клієнти, кількість замовлень, якість продукції, рекламації, нові види продукції, реклама, кількість складів і магазинів, площа магазинів, час виконання замовлення та інші).

При підготовці відповіді на будь-яке практичне та теоретичне завдання студент максимально використовує **принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності**: повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування, превалювання сутності над формою, єдиний грошовий вимірник та інші принципи, а також **інструментарій бухгалтерського обліку**: документування, інвентаризація, калькуляція, оцінка, бухгалтерські рахунки, подвійний запис, баланс, бухгалтерська звітність, контроль, аналіз, прогнозування, інформація, бюджетне планування, розрахунки та основні положення корпоративного управління тощо. При виконанні контрольної роботи необхідно використовувати нормативно-правові акти з питань бухгалтерського (фінансового) обліку, а також спеціальну літературу, яка наведена в кінці методичних рекомендацій.

Контрольна робота виконується за номерами, що наведені в рядку таблиці, позначеному літерою, що відповідає початковій літері прізвища студентки (студента), табл. 2.

Таблиця 2

Правила вибору студентом варіанту контрольної роботи

Перша літера прізвища студентки (студента)	Номери теоретичних завдань	Номери практичної задачі
А,Б,В	1	1
Г,Д	2	2
Є,Е	3	3
Ж,З,І,И, Ї, Й	4	4
К,Л,М	5	5
Н,О,П	6	6
Р,С,Т	7	7
У,Ф,Х	8	8
Ц,Ч,Ш	9	9
Щ,Ю,Я	10	10

Зміст теоретичних завдань

Варіант 1.

1. Інформаційна система підприємства та користувачі інформації.
2. Прийняття управлінських рішень на основі даних обліку основних засобів.
3. Собівартість продукції та використання її показників у процесі прийняття управлінських рішень.

Варіант 2.

1. Якісні характеристики інформації.
2. Прийняття управлінських рішень на основі даних обліку запасів.
3. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством

Варіант 3.

1. Характеристика процесу прийняття управлінських рішень на підприємстві.
2. Прийняття управлінських рішень на основі даних обліку грошових коштів.
3. Формування інтегрованої звітності і прийняття управлінських рішень.

Варіант 4.

1. Використання інформації первинного обліку для прийняття рішень.
2. Прийняття управлінських рішень на основі даних обліку дебіторської заборгованості.
3. Роль аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг діяльності – прибуток» у процесі прийняття управлінських рішень.

Варіант 5.

1. Використання інформації облікових регістрів для прийняття рішень.
2. Прийняття управлінських рішень на основі даних обліку власного капіталу.
3. Використання даних управлінського обліку для прийняття управлінських рішень.

Варіант 6.

1. Використання інформації фінансової звітності для прийняття рішень.
2. Прийняття управлінських рішень на основі даних обліку довгострокових

зобов'язань.

3. Управлінський облік як інформаційна база для прийняття поточних і стратегічних управлінських рішень.

Варіант 7.

1. Управлінський облік як інформаційна база для прийняття поточних і стратегічних управлінських рішень.
2. Прийняття управлінських рішень на основі даних обліку праці та заробітної плати.
3. Показники для оцінки вартості підприємства..

Варіант 8.

1. Прийняття інвестиційних рішень.
2. Прийняття управлінських рішень на основі даних обліку розрахунків з постачальниками.
3. Прийняття управлінських рішень на основі даних обліку фінансових результатів за видами діяльності.

Варіант 9.

1. Аналіз інформації для прийняття управлінських рішень.
2. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства.
3. Використання інформації про ціни для прийняття управлінських рішень.

Варіант 10.

1. Контроль інформації для прийняття управлінських рішень.
2. Прийняття управлінських рішень на основі даних обліку доходів та витрат за видами діяльності.
3. Роль збалансованої системи показників (BSC) в управлінні підприємством.

Зміст практичного завдання 1

Задача 1. Сторони угоди з самого початку домовилися, що вартість товару, отриманого за договором купівлі-продажу, збільшується на суму штрафу (неустойки), який нараховується в разі прострочення платежу на 10 календарних днів з моменту отримання товару у розмірі 70 % від його вартості. Договірна

ціна товару становить 9000 грн. (у т.ч. ПДВ 20 % – ? грн.). Покупець прострочив оплату товару на 15 календарних днів, у зв'язку з цим було нараховано штрафні санкції ? Ця сума згідно з абзацом п'ятим п. 188.1 ст. 188 ПКУ не включається до бази оподаткування ПДВ.

Розрахувати економію на сплаті ПДВ та суму штрафу.

Задача 2. Підприємство планує в поточному році здійснити розширення напрямків діяльності за рахунок продажу товарів в регіонах України. Підприємство протягом бюджетного періоду планує здійснити наступні витрати : оренда приміщення – 25000 грн./міс., заробітна плата персоналу – 250000 грн./рік, адміністративні та комерційні витрати – 9700 грн./міс., оренда складських приміщень в м. Києві – 5000 грн./міс., в інших регіонах України – 3000 грн./міс. Також у підприємства підписані угоди з підприємствами-перевізниками, згідно яких підприємство може отримувати транспортні послуги в будь-який час та в будь-якому напрямку за фіксованими цінами, при цьому сплачується абонентська плата 500 грн./міс. Інші вихідні данні подано в таблиці.

Статті	Значення
Запланований обсяг придбання товарів	30 000 шт.
Обсяг реалізації на території м. Києва	35%
Обсяг реалізації в інших регіонах України	65%
Ціна придбання товару	18 грн./шт.
Запланована ціна реалізації на території м. Києва	24 грн./шт.
Запланована ціна реалізації в інших регіонах України	30 грн./шт.
Витрати при реалізації на території м. Києва	5%
Витрати при реалізації в інших регіонах України	10%
Витрати по доставці товару при реалізації на території м. Києва	1,8 грн./шт.
Витрати по доставці товару при реалізації в інших регіонах України	5,4 грн./шт.

Необхідно скласти податковий платіжний календар підприємства на поточний рік.

Задача 3. Підприємство на загальній системі оподаткування – платник ПДВ «делегує» за договором комісії комісіонеру – платнику єдиного податку за

ставкою 3 % частину прибутку у вигляді винагороди від вартості реалізованих через нього товарів.

Припустимо, що суму винагороди встановлено у розмірі 15 % від вартості реалізованих товарів через комісiонера. Тоді, якщо ціна товарів становить 360000 грн. з ПДВ.

Розрахувати суму винагороди з ПДВ та економію від зниження податкових платежів.

Задача 4. Скласти прогнозний бюджет фінансового результату на рік для підприємства яке займається посередницькою діяльністю, використовуючи наступні дані:

Середня величина націнки при реалізації товарів – 35%

Рентабельність реалізації – 12%

Бажаний чистий прибуток – 24000 грн.

Податок на прибуток – 10500 грн.

БЮДЖЕТ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ НА ПЛАНОВИЙ РІК

Стаття	Значення показника
Доход (виручка) від реалізації продукції	визначити
Податок на додану вартість	визначити
Собівартість реалізованої продукції	визначити
Валовий прибуток (збиток)	визначити
Адміністративні витрати та витрати на збут	визначити
Фінансові результати від операційної діяльності:	визначити
- прибуток	
- збиток	
Податок на прибуток від звичайної діяльності	визначити
Чистий прибуток (збиток)	визначити

Задача 5. Сторони угоди з самого початку домовилися, що вартість товару, отриманого за договором купівлі-продажу, збільшується на суму штрафу (неустойки), який нараховується в разі прострочення платежу на 15 календарних днів з моменту отримання товару у розмірі 60 % від його вартості. Договірна ціна товару становить 6000 грн. (у т.ч. ПДВ 20 % – ? грн.). Покупець прострочив оплату товару на 20 календарних днів, у зв'язку з цим було нараховано штрафні

санкції? Ця сума згідно з абзацом п'ятим п. 188.1 ст. 188 ПКУ не включається до бази оподаткування ПДВ.

Розрахувати економію на сплаті ПДВ та суму штрафу.

Задача 6. Підприємство у звітному бюджетному році розробляє новий вид продукції. Дані на бюджетний період щодо обсягу та ціни продажу цього продукту, витрати, пов'язані з виробництвом і реалізацією нової продукції наведено у таблиці.

Показник	Значення показника
Запланований обсяг продажу, од.	45000
Ціна, грн. (у т.ч. ПДВ)	80
Матеріальні витрати (прямі), грн.	22
Прямі витрати на оплату праці, грн.	5
Загальновиробничі витрати, грн.	3
Планові витрати на збут, грн.	3 % від доходу періоду
Планові адміністративні витрати, грн.	9 % від прямих витрат
Постійні витрати	240000

Необхідно скласти бюджет доходів і витрат підприємства на бюджетний період.

Задача 7. Підприємство на загальній системі оподаткування – платник ПДВ «делегує» за договором комісії комісіонеру – платнику єдиного податку за ставкою 3 % частину прибутку у вигляді винагороди від вартості реалізованих через нього товарів.

Припустимо, що суму винагороди встановлено у розмірі 18 % від вартості реалізованих товарів через комісіонера. Тоді, якщо ціна товарів становить 600000 грн. з ПДВ.

Розрахувати суму винагороди з ПДВ та економію від зниження податкових платежів.

Задача 8. Підприємство планує в поточному році здійснити розширення напрямків діяльності за рахунок продажу товарів в регіонах України. Підприємство протягом бюджетного періоду планує здійснити наступні витрати

: оренда приміщення – 35000 грн./міс., заробітна плата персоналу – 260000 грн./рік, адміністративні та комерційні витрати – 10700 грн./міс., оренда складських приміщень в м. Києві – 4000 грн./міс., в інших регіонах України – 2000 грн./міс. Також у підприємства підписані угоди з підприємствами-перевізниками, згідно яких підприємство може отримувати транспортні послуги в будь-який час та в будь-якому напрямку за фіксованими цінами, при цьому сплачується абонентська плата 600 грн./міс. Інші вихідні данні подано в таблиці.

Статті	Значення
Запланований обсяг придбання товарів	30 000 шт.
Обсяг реалізації на території м. Києва	35%
Обсяг реалізації в інших регіонах України	65%
Ціна придбання товару	18 грн./шт.
Запланована ціна реалізації на території м. Києва	29 грн./шт.
Запланована ціна реалізації в інших регіонах України	35 грн./шт.
Витрати при реалізації на території м. Києва	5%
Витрати при реалізації в інших регіонах України	10%
Витрати по доставці товару при реалізації на території м. Києва	1,8 грн./шт.
Витрати по доставці товару при реалізації в інших регіонах України	5,4 грн./шт.

Необхідно скласти податковий платіжний календар підприємства на поточний рік.

Задача 9. Сторони угоди з самого початку домовилися, що вартість товару, отриманого за договором купівлі-продажу, збільшується на суму штрафу (неустойки), який нараховується в разі прострочення платежу на 12 календарних днів з моменту отримання товару у розмірі 60 % від його вартості. Договірна ціна товару становить 18000 грн. (у т.ч. ПДВ 20 % – ? грн.). Покупець прострочив оплату товару на 18 календарних днів, у зв'язку з цим було нараховане штрафні санкції ? Ця сума згідно з абзацом п'ятим п. 188.1 ст. 188 ПКУ не включається до бази оподаткування ПДВ.

Розрахувати економію на сплаті ПДВ та суму штрафу.

Задача 10. Скласти прогнозний бюджет фінансового результату на рік для підприємства яке займається посередницькою діяльністю, використовуючи наступні дані:

Середня величина націнки при реалізації товарів – 35%

Рентабельність реалізації – 12%

Бажаний чистий прибуток – 24000 грн.

Податок на прибуток – 10500 грн.

БЮДЖЕТ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ НА ПЛАНОВИЙ РІК

Стаття	Значення показника
Доход (виручка) від реалізації продукції	визначити
Податок на додану вартість	визначити
Собівартість реалізованої продукції	визначити
Валовий прибуток (збиток)	визначити
Адміністративні витрати та витрати на збут	визначити
Фінансові результати від операційної діяльності:	визначити
- прибуток	
- збиток	
Податок на прибуток від звичайної діяльності	визначити
Чистий прибуток (збиток)	визначити

Зміст практичного завдання 2.

За даними підприємства, де працює студент, виконуються завдання:

1. Застосовує фінансову звітність та проводить аналіз основних показників та розробляє рекомендації для прийняття управлінських рішень щодо покращення фінансового стану підприємства, показників рентабельності і оборотності активів;

2. Оцінює стан основних засобів, дебіторської та кредиторської заборгованості та пропонує відповідні управлінські рішення;

3. Дає характеристику грошових потоків підприємства, оцінює доходність цінних паперів та пропонує управлінські рішення.

Якщо для виконання практичної частини відсутня можливість застосувати дані свого підприємства, то студент використовує дані іншого підприємства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література

1. Господарський кодекс України, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV. – Режим доступу: (<http://zakon.rada.gov.ua/>).
2. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16.07.99р. № 996 із змінами та доповненнями – XI. – Режим доступу: (<http://zakon.rada.gov.ua/>).
3. Закон України «Податковий кодекс України» (Із змінами, внесеними згідно із Законом N 5471-17 від 19.11.2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”. Наказ Мінфіну України від 07.02.2013 № 73.
5. Методичні рекомендації з облікової політики підприємства: наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minfin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=382876&cat_id=293537&search_param=%EE%E1%B3%E3&searchPublishing=1.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
7. Принципи корпоративного управління України, схвалені Рішенням державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України від 24 січня 2008 р. № 52 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nssmc.gov.ua/user_files/content/805/1315570913.doc.
8. Про затвердження положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [Електронний ресурс] : наказ МФУ від 31 грудня 1999 р. N318 – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z002700>. – Законодавство України.
9. Про Примітки до річної фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 29.11.2000 р. № 302 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00/print1444738519196463>.
10. Інструкція № 291 Інструкція по застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, затв. наказом Мінфіну України від 30.11.99 року № 291
11. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку Міжнародні стандарти фінансової звітності Международные стандарты финансовой отчетности 2007 / — К.: Аскери-АССА, 2007. —1078 с.
12. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства фінансів України 07 грудня 2018 року № 982 Режим доступу: <https://audit-mk.com.ua/metodichni-rekomendatsiyi-zi-skladannya-zvitu-pro-upravlinnya/>
13. Directive 2013/34/EU of the European parliament and the council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and

related reports of certain types of undertakings, amending Directive 2006/43/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.oroc.pt/fotos/editor2/diretivacont.pdf>.

Додаткова література

14. Безверхий К.В. Інформаційний комплекс облікової системи та звітність в Україні: [Моногр.] / К. В. Безверхий, Т. В. Бочуля. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 184 с.
15. Большой бухгалтерский словарь / Под ред. А.Н.Азрилияна. – М.: Институт новой экономики, 1999. – 574 с.
16. Баланс между стратегией и контролем / пер. с англ. Е.Кологвиной/под ред. Е. Добровольского / Н.-Г. Олвеи др. Санкт-Петербург: Питер, 2005. 320 с.
17. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях. Навч. посіб. [Зінченко О.В., Радіонова Н.Й., Хаустова Є.Б. та ін.]; під заг. Ред.. М.І. Скрипник. – Київ: «Центр учбової літератури», 2017. – 340 с.
18. Бухгалтерський облік в Україні: навч. посібник/ за ред.Р. Л. Хом'яка. – Львів : Національний університет «Львівська політехніка»; «Інтелект-Захід», 2009. –728 с.
19. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навчальний посібник / О.А.Лаговська, С.Ф.Легенчук, В.І.Кузь, С.В.Кучер. – Житомир: Житомирський державний технологічний університет, 2017. –416с.
20. Вороніна М.С. Управління економічними та соціальними процесами підприємства: монографія. Харків: Вид-во ХДЕУ, 2002. 432 с.
21. Гальчак Х.Р. Принцип соціальної відповідальності в контексті соціально-орієнтованого менеджменту // Вісн. Нац. ун-ту “Львів. Політехніка”. 2012. № 725. С. 265-269.
22. Гевко І.Б. Методи прийняття управлінських рішень: підручник. Київ: Кондор, 2009. 187с.
23. Гнилицька Л.В. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: монографія. Київ: КНЕУ, 2012. 305 с.
24. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: [Моногр.] / С. Ф. Голов. — К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
24. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. – Х.: Фактор, 2013. – 1072 с.
25. Голов С.Ф. Трансформація фінансової звітності українських підприємств у фінансову звітність за міжнародними стандартами / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко, О. М. Кулага. – К.: ФПБАУ, 2013. – 268 с.
26. Голов С.Ф. Управленческий учёт / С. Ф. Голов. –Харків : Издательство Фактор, 2009. –784 с.
27. Гордієнко П.Л., Дідковська Л.Г., Яшкіна Н.В. Стратегічний аналіз: Навчальний посібник / П.Л. Гордієнко, Дідковська Л.Г., Яшкіна Н.В – К.:

- АЛЕРТА, 2012. - 520с.
28. Грицишен Д. О. Бухгалтерський облік в системі управління економіко-екологічною безпекою. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4286>.
29. Гура Н. О., Мельник Т.Г. Облік на підприємствах малого бізнесу/ Надія Олександрівна Гура, Тетяна Григорівна Мельник // Підручник – К.: ФОП Сладкевич Б.А., 2017 - 320 с..
30. Давидюк Т.В. Розвиток бухгалтерського обліку людського капіталу: теорія і методологія: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2011. 508 с.
31. Дафт, Ричард Л. Теория организации: Учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности «Менеджмент организации» /Ричард Л.Дафт; пер. с англ. под ред. Э.М.Короткова; предисловие Э.М.Короткова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 736 с. – (Серия «Зарубежный учебник»).
32. Денисюк О., Покиньючерда В. Оцінка людського капіталу // Вісник КНТЕУ. 2016. №1. С. 109-121.
33. Друри К. Управленческий учет для бизнес-решений: учебник/пер. с англ. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2012. 655 с.
34. Єршова Н. Ю. Якість облікової інформації: методичний підхід до оцінювання - Актуальні проблеми економіки, 2014, № 8 (158) – с. 368-374
35. Экологический контроллинг – инструмент екоменеджмента/ под ред. В.А. Лукьянихина. Сумы: Изд-во “Козацький вал”, 2004. 222 с.
36. Жиглей І.В. Бухгалтерський облік соціально відповідальної діяльності суб'єктів господарювання: необхідність та орієнтири розвитку: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2010. 496 с.
37. Замула І.В. Бухгалтерський облік екологічної діяльності у забезпеченні стійкого розвитку економіки: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2010. 440 с.
38. Звітність підприємств Навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / [В.П. Пантелеєв, О.А. Юрченко, Г.М. Курило, К.В. Безверхий, за заг. ред. д.е.н., проф. В.П. Пантелеєва] — К,: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. — 432 с.
39. Звітність підприємства [текст] : [Підручник] / [Бондар М.І, Верига Ю.А., Орищенко М.М. та ін.] – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 570 с.
40. Каплан Р.С., Нортон Д.П. Сбалансированная система показателей: От стратегии к действию / пер. с англ. ЗАО “Олимп-Бизнес”. Москва, 2003. 210 с.
41. Каплан Р.С., Нортон Д.П. Стратегические карты. Трансформация нематериальных активов в материальные результаты / пер. с англ. ЗАО Олимп-Бизнес”. Москва, 2005. 512 с.
42. Карпушенко М. Ю. Організація обліку: навч. посіб. –Харків: Харківська академія міського господарства, 2011. –247 с.
43. Кизим М.О., Пилипенко А.А., Зінченко В.А. Збалансована система показників: Монографія. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. – 192 с. Укр. мова
44. Кондратюк О.М. Бухгалтерське забезпечення корпоративного управління: актуальні питання. – Актуальні проблеми економіки, 2014, № 7 (157) – с. 441-484.

45. Консолідація фінансової звітності: навч. посіб. / В.П.Пантелеєв, К.В.Безверхий. — К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2016. — 429 с.
46. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: підручник. Київ: Вид-во «Фарбований лист», 2011. 480 с.
47. Корягін М.В. Бухгалтерський облік у системі управління вартістю підприємства: теоретико-методологічні концепції: Монографія / М.В.Корягін. — Львів:ЛКА, 2012. — 389 с.
48. Кравченко В.О., Основи менеджменту: Навчальний посібник. — Одеса: Атлант, 2012 р. — 211 с.
49. Крамаровский Л.М., Максимова В.Ф. Оценка качества бухгалтерского учета на предприятиях. Москва: Финансы и статистика, 1990. 191 с.
50. Крылов С.И. Развитие методологии анализа в сбалансированной системе показателей. Москва: Финансы и статистика, 2010. 152 с.
51. Кузнецова С.А. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посіб. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2008. 230 с.
52. Куцик П.О. Концепція уніфікованої системи обліку і звітності в корпоративному управлінні: монографія/П.О. Куцик. — Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. — 408 с.
53. Лаговська О.А. Обліково-аналітичне забезпечення вартісно-орієнтованого управління: теорія та методологія: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2012. 676 с.
54. Левицька С.О. Соціальний облік: методичний підхід та організаційне забезпечення. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?..
55. Легенчук С.Ф. Бухгалтерське теоретичне знання: від теорії до метатеорії : монографія / С.Ф. Легенчук. — Житомир : ЖДТУ, 2012. — 336 с.
56. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навчаються за освіт.-проф. прогр. бакалавра зі спец. «Облік і аудит» / В. С. Лень, В. В. Гливенко. — вид. 4-те. — Тернопіль : Навчальна книга; Богдан, 2012. — 747 с.
57. Мазур О. Є. Ринкове ціноутворення. Навчальний посібник — К.: «Центр учбової літератури», 2012. — 480 с.
58. Максимів Л.І. Тенденції розвитку екологічно орієнтованого бухгалтерського обліку // Бухгалтерський облік і аудит, 2005. № 5. С. 18-23.
59. Менеджмент : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, С. М. Макуха та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. — Х. : Право, 2013. — 216 с.
60. Менеджмент [Текст]: навч. посіб. / А.В. Бардась, М.В. Бойченко, А.В. Дудник. — Д.: Національний гірничий університет, 2012. — 381 с.
61. Міокова. Г.І. Вартість підприємства та її оцінка. Режим доступу: [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/25.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/25.pdf).
62. Мэтьюс М.Р., Перера М.Х.Б. Теория бухгалтерского учета: учебник / пер. с англ. под ред. Я.В. Соколова, И.А. Смирновой. Москва: Аудит, ЮНИТИ, 1999. 663 с.

63. Нападовська Л.В. Управлінський облік: підручн. для вузів. Вид. 2-ге, доопрац. та допов. Київ: Київ.нац. торг.-екон. ун-т, 2010. 648 с.
64. Нивен П.Р. Сбалансированная система показателей – шаг за шагом: максимальное повышение эффективности и закрепление полученных результатов / пер. с англ. Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2004. 328 с.
65. Облік, контроль та аналіз: Словник-довідник Навчальний посібник І.І. Пилипенко, В.П. Пантелеєв, В.О. Шевчук та ін. К.: Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. — 368 с.
66. Офіційний сайт Центру “Розвиток корпоративної соціальної відповідальності. URL: <http://csr-ukraine.org> (дата звернення: 01.01.2016).
67. Облікова політика підприємства [Текст] : навч. посібник / Ю. А. Верига, В. А. Кулик, Ю. О. Ночовна, С. Ю. Іванюк. – Київ : Центр учбової літератури, 2015.– 312 с.
68. Пастухова В.В. Стратегічне управління підприємством: філософія, політика, ефективність: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. 302 с.
69. Петренко С.М. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю господарських систем: монографія. Донецьк: ДонНУЕТ, 2007. 290 с.
70. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: навч. посібник. Вид. 2-ге, доп. Львів: Новий Світ-2000;Альтаїр-2002, 2003. 272 с.
71. Саєнко Ю. Соціальна відповідальність бізнесу: розуміння та впровадження. Київ, 2005. 30 с.
72. Саєнко К.С. Учет экологических затрат. Москва: Финансы и статистика, 2005. 376 с.
73. Сіренко Н. М. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : курс лекцій / Н. М. Сіренко, І. В. Барішевська, Ю.О.Щербина. – Миколаїв : МНАУ, 2016. – 132 с.
74. Словник економічних термінів: економічна теорія, бухгалтерський облік [уклад. Л.В. Чижевська, Д.Л. Лозинський / за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця]. – Житомир: ЖДТУ, 2011. – 160 с.
75. Сопко В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навчальний посібник/ В. В. Сопко. – Київ: КНЕУ, 2006. – 487
76. Сурмин Ю.П., Туленков Н.В. Теория социальных технологий: учеб. пособие. Київ: МАУП, 2004. 608 с.
77. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.
78. Хаустова В.Є., Матюшенко О.І. Методологічні засади оцінки вартості підприємства. Режим доступу: http://www.problecon.com/pdf/2009/4_0/57_76.pdf.
79. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку, [підручник]/ В.Г. Швець - К.: Знання, 2010. - 447с.
80. Швець Л.І., Крупка Я.Д. Соціально-орієнтований облік: зміст та перспективи розвитку. – Школа професійного бухгалтера, 2010, №4, (111), с. 33-35.

81. Шпак В.А. Організація бухгалтерського обліку: концептуальний підхід: монографія. Київ: Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. 312 с.
  82. Цветкова Н. Бухгалтерський облік інформації за сегментами: методологія, організація, звітність // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006, №6. – с.17 -21; 2006, №7. – с.29 – 36.
  83. Цветкова Н. Сучасна організація обліку та складання звітності для прийняття управлінських рішень // Бухгалтерський облік і аудит. - 2008, №3 . – с.14 – 27.
  84. Цветкова Н.М. Методологія облікової політики за національними та міжнародними стандартами: порівняльний аналіз // Науковий вісник Державної академії статистики, обліку та аудиту. - № 1 . – 2010. – с.38 – 42.
  85. Цветкова Н Сучасні питання інвентаризації та прийняття управлінських рішень за її результатами. Збірник наукових праць НАСОО. Випуск 2(7). К.: 2011, с. 199-206.32.
  86. Цветкова Н Розвиток методології та організації управлінського обліку. Вісник НАСОО, 2011, №3, с.41-45.
  87. Цветкова Н.М. Роль професії бухгалтера в системі управління та перспективи її розвитку. Збірник наукових праць НАСОО. Випуск 1(8), К.: 2012, с. 228-234.
  88. Цветкова Н.М. Організаційно-методичні аспекти бухгалтерського обліку та складання звітності. Збірник наукових праць НАСОО. Випуск 1(12). К., 2014, с. 348-354.
  89. Цветкова Н. Методологічні питання формування управлінського обліку та звітності для прийняття стратегічних рішень. Збірник наукових праць НАСОО. Випуск 1 (14). К., 2015, с.200-207.
  90. Putnam R. Bowling Alone: America's Declining Social Capital // The American Prospect. 1995. Vol. 6. No1. P.65-78.
- ISO 9001:2008 “Quality management systems –Requirements”. URL: <https://www.iso.org/standard/46486.html>(дата звернення: 11.01.2016).

Інформаційні ресурси

Бібліографічні описи, Інтернет адреси ЗМІ, Журнали «Науковий вісник НАСОО», «Бухгалтерський облік і аудит», періодичні видання: «Бухгалтерський облік і аудит», «Баланс», «Галицькі контракти», «Все про бухгалтерський облік», «Вісник податкової служби», «Дебет - кредит», «Оплата праці», «Комп'ютерна бухгалтерія».

інтернет ресурси»

www.president.gov.ua.

www.rada.gov.ua.

www.nau.kiev.gov.ua.

www.kmu.gov.ua.

www.bank.gov.ua.

www.minfin.gov.ua.

www.ukrstat.gov.ua.

Додаток

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

ВІДДІЛЕННЯ ЗАОЧНО-ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Кафедра обліку та оподаткування

Контрольна робота

з дисципліни:

“ Бухгалтерський облік в управлінні підприємством ”

Варіант __

Виконав (ла) студент (ка) ____ групи ____ курсу

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Перевірив

(прізвище, ім'я, по-батькові викладача)

Кількість балів (не більше 50)

Київ – 20__

II. Практична частина

За даними підприємства, де працює студент, виконуються завдання:

1/ застосовує фінансову звітність та проводить аналіз основних показників та розробляє рекомендації для прийняття управлінських рішень щодо покращення фінансового стану підприємства, показників рентабельності і оборотності активів;

2/ оцінює стан основних засобів, дебіторської та кредиторської заборгованості та пропонує відповідні управлінські рішення;

3/ дає характеристику грошових потоків підприємства, оцінює доходність цінних паперів та пропонує управлінські рішення.

Якщо для виконання практичної частини відсутня можливість застосувати дані свого підприємства, то студент використовує дані іншого підприємства.

Методичні вказівки для виконання контрольної роботи

При виконанні контрольної роботи необхідно використовувати нормативно-правові акти з питань бухгалтерського (фінансового) обліку, а також спеціальну літературу, яка наведена в кінці методичного посібника.

Дисципліна «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» пов'язана з дослідженням інформації фінансового обліку і фінансової звітності, управлінського обліку і внутрішньогосподарської звітності з метою прийняття управлінських рішень. Тому, для виконання контрольної роботи застосовується література по фінансовому і управлінському обліку, звітності підприємства залежно від питань конкретного варіанту. Якщо для виконання практичної частини відсутня можливість застосувати дані свого підприємства, то студент використовує умовні дані іншого підприємства.

При підготовці відповіді на будь-яке практичне та теоретичне завдання студент використовує **елементи методу бухгалтерського обліку**: документування, інвентаризація, калькуляція, бухгалтерські рахунки, подвійний запис, баланс, бухгалтерська звітність; та **принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності**: автономність підприємства, безперервність діяльності, періодичність, історична (фактична) собівартість, нарахування, повне висвітлення,

послідовність, обачність, превалювання змісту над формою та єдиний грошовий вимірник.

Варіанти вибираються по першій літері прізвища студента:

А,Б,В	-	1 варіант
Г,Д,Е	-	2 варіант
Є,Ж,И,З	-	3 варіант
Й,І,Ї,К,	-	4 варіант
Л,М,Н,О	-	5 варіант
П,Р,С	-	6 варіант
Т,У,Ф	-	7 варіант
Х,Ц,Ч	-	8 варіант
Ш,Щ	-	9 варіант
Ю,Я	-	10 варіант

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ПО НАПИСАННЮ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З
ДИСЦИПЛІНИ
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ**

Зміст

1. Загальні положення
2. Варіанти контрольних робіт
3. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт
4. Рекомендована література
5. Критерії оцінювання

1. Загальні положення

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність теоретичних та практичних аспектів формування облікової інформації для управління економічним об'єктом.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Бухгалтерський

облік в управлінні підприємством» є формування системи знань з підготовки облікової інформації як основи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством.

Основними завданнями вивчення дисципліни «_Бухгалтерський

облік в управлінні підприємством» є вивчення концептуальних засад використання бухгалтерського обліку як інформаційного джерела для управління підприємством; набуття вмінь побудови та трансформації бухгалтерського обліку в системі управління підприємством.

. Згідно з вимогами освітньо- професійної програми студенти повинні:

знати :

теорію, методологію, практику формування облікової інформації для сучасних і потенційних потреб управління підприємством;

теоретичні, методичні та практичні засади використання бухгалтерського обліку як інформаційного джерела в управлінні підприємством;

порядок формування бухгалтерської звітності для управління підприємством;

сутність професійного судження та порядок його застосування в бухгалтерському обліку.

вміти :

класифікувати облікову інформацію, будувати систему бухгалтерського обліку для потреб управління;

організувати формування облікової інформації за стадіями облікового процесу, управляти якістю бухгалтерського обліку, контролювати якість облікової інформації;

здійснювати підготовку бухгалтерської звітності, визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, консультувати управлінський персонал підприємства щодо облікової інформації, розробляти форми управлінської бухгалтерської звітності;

формувати управлінську бухгалтерську звітність для управління економічним об'єктом;

оцінювати інформаційні потреби користувачів, кість облікової інформації та бухгалтерську звітність;

застосовувати техніки та методики надання облікової інформації для сучасних та потенційних потреб управління підприємством.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 20 години аудиторних (12 год. – лекцій, 8 год. – практичних занять).

Методичні вказівки складені відповідно до робочої навчальної програми дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством».

Метою контрольної роботи є оволодіння студентами питань прийняття управлінських рішень на основі даних фінансового та управлінського обліку, а також даних звітності підприємств і організацій.

Контрольна робота включає згідно варіанту теоретичні питання і практичні завдання. Виконання завдань ґрунтується на методичних вказівках по вивченню дисципліни, на матеріалах лекцій та іншої літературі. Рекомендована література наведена в кінці цей методички. Використану літературу потрібно вказати у кінці контрольної роботи. Наведені в роботі цифрові дані, цитати, таблиці мають супроводжуватися посиланнями на ці джерела.

Контрольна робота виконується на листах формату А-4, між строковий інтервал – 1,5, шрифт – 14 або оформлюється рукописно. Виправлення,

закреслювання, скорочення слів у тексті не дозволяється. У кінці роботи студент ставить дату виконання роботи та свій підпис.

Якщо виконана контрольна робота не відповідає зазначеним вимогам, вона не приймається до рецензування. Готова контрольна робота подається на кафедру теорії бухгалтерського обліку НАСОА в термін, визначений навчальним графіком, не пізніше 15 днів до початку сесії.

Якщо контрольна робота не відповідає вимогам цих методичних вказівок, її повертають студентіві на доопрацювання. До другого (доопрацьованого) варіанта студент обов'язково додає рецензію на перший варіант.

Робота зараховується лише за підсумками співбесіди з викладачем. Скласти іспит з курсу «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» студент може тільки після зарахування контрольної роботи.

Варіанти визначаються по першій літері прізвища студента:

А, Б, В	-	1 варіант
Г, Д, Е	-	2 варіант
Є, Ж, З	-	3 варіант
І, К, Л	-	4 варіант
М, Н, О	-	5 варіант
П, Р, С	-	6 варіант
Т, У, Ф	-	7 варіант
Х, Ц, Ч	-	8 варіант
Ш, Щ	-	9 варіант
Ю, Я	-	10 варіант

Варіанти контрольних робіт

I. Теоретична частина

Варіант 1

1. Інформаційна система підприємства та користувачі інформації.
2. Використання інформації обліку необоротних активів для прийняття управлінських рішень.
3. Застосування інформації обліку за центрами затрат для прийняття управлінських рішень.
4. Роль збалансованої системи показників в управлінні підприємством.

Варіант 2

1. Характеристика процесу прийняття управлінських рішень на підприємстві.
2. Використання інформації обліку оборотних активів для прийняття управлінських рішень.
3. Побудова управлінського балансу для прийняття рішень.
4. Роль облікової інформації у прийнятті стратегічних рішень.

Варіант 3

1. Застосування інформації звітності за географічними та господарськими сегментами для прийняття управлінських рішень.
2. Використання інформації обліку власного капіталу для прийняття управлінських рішень.
3. Прийняття інвестиційних рішень на підприємстві.
4. Роль аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг діяльності – прибуток» у процесі прийняття управлінських рішень.

Варіант 4

1. Класифікація управлінських рішень.
2. Прийняття управлінських рішень на основі даних обліку дебіторської та кредиторської заборгованості.
3. Використання інформації про ціни для прийняття управлінських рішень.
4. Застосування інформації бухгалтерського обліку у прийнятті соціальних рішень.

Варіант 5

1. Застосування методів аналізу у прийнятті управлінських рішень.
2. Використання інформації обліку доходів та витрат за видами діяльності для прийняття рішень.
3. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства.
4. Побудова управлінського звіту про рух грошових коштів.

Варіант 6

1. Класифікація затрат для прийняття управлінських рішень.
2. Побудова обліку за центрами відповідальності для прийняття управлінських рішень.
3. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства.
4. Побудова управлінського звіту про фінансові результати.

Варіант 7

1. Управлінський облік як інформаційна база для прийняття поточних і стратегічних управлінських рішень.
2. Прийняття управлінських рішень щодо формування та змін у облікової політиці підприємства.
2. Прийняття управлінських рішень на основі даних обліку фінансових результатів за видами діяльності.
4. Прийняття управлінських рішень на різних рівнях управління.

Варіант 8

1. Принципи підготовки управлінської бухгалтерської звітності.

2. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством
3. Прийняття управлінських рішень на основі даних маржинального аналізу та аналізу беззбитковості.
4. Використання інформації фінансової звітності для прийняття рішень.

Варіант 9

1. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством
2. Застосування інформації бухгалтерського обліку для прийняття екологічних рішень.
3. Сучасні методи обліку та прогнозування затрат.
4. Використання інформації управлінської звітності для прийняття рішень.

Варіант 10

1. Прийняття управлінських рішень щодо переоцінки об'єктів бухгалтерського обліку.
2. Затратні методи ціноутворення.
3. Показники для оцінки вартості підприємства.
4. Формування інтегрованої звітності і прийняття управлінських рішень.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Варіант 1

Завдання 1. Ціна одиниці продукції А складає 500 грн., змінні затрати на одиницю продукції А дорівнюють 200 грн. Ціна одиниці продукції Б складає 1000 грн., змінні затрати на одиницю продукції Б дорівнюють 500 грн. Який від продукції має більш високий рівень рентабельності? Які управлінські рішення можна прийняти за результатами розрахунків?

Завдання 2. Виручка від реалізації продукції складає 40000 грн., змінні затрати дорівнюють 20000 грн., а постійні затрати – 10000 грн. Визначити точку беззбитковості і запас фінансової міцності. Які управлінські рішення можна прийняти за результатами розрахунків?

Завдання 3

За матеріалами підприємства (де працює студент) або за умовними даними виконати наступні завдання:

- розробити систему фінансових та нефінансових показників для оцінки діяльності підприємства та його структурних підрозділів;
- підготувати сегментну звітність за господарськими та географічними сегментами підприємства;
- скласти управлінську звітність (Управлінський баланс, Управлінський звіт про фінансові результати, Управлінський звіт про рух грошових коштів) за любий звітний період роботи підприємства;
- проаналізувати показники управлінської звітності і розробити управлінські рішення для покращення діяльності підприємства та його структурних підрозділів. Сформулювати прогнозні показники підприємства.

Варіант 2

Завдання 1. Постійні затрати збільшені на 12000 грн. Ціна одиниці продукції дорівнює 300 грн., змінні затрати на одиницю продукції складають 100 грн. Визначити кількість одиниць продукції, яку потрібно реалізувати для покриття суми збільшення постійних витрат.

Завдання 2. Підприємство має 2 сегмента діяльності. По сегменту А прибуток від реалізації продукції склав 300 тис. грн., адміністративні витрати дорівнюють 60 тис. грн., а витрати на збут - 40 тис. грн. По сегменту Б прибуток від реалізації продукції склав 350 тис. грн., адміністративні витрати дорівнюють 210 тис. грн., а витрати на збут - 150 тис. грн. Яке управлінське рішення потрібно прийняти по звітним сегментам?

Завдання 3.

За матеріалами підприємства (де працює студент) або за умовними даними виконати наступні завдання:

- розробити систему фінансових та нефінансових показників для оцінки діяльності підприємства та його структурних підрозділів;
- підготувати сегментну звітність за господарськими та географічними сегментами підприємства;
- скласти управлінську звітність (Управлінський баланс, Управлінський звіт про фінансові результати , Управлінський звіт про рух грошових коштів) за любий звітний період;
- проаналізувати показники управлінської звітності і розробити управлінські рішення для покращення діяльності підприємства та його структурних підрозділів. Сформувати прогнозні показники підприємства.

Варіант 3

Завдання 1. Інвестований в підприємство капітал дорівнює 1500 тис. грн., а чистий прибуток за рік склав 800 тис. грн. В структурі капіталу власний капітал

дорівнює 65% (рівень дивідендів - 20%), а залучений капітал – 35% (проценти по кредиту – 30%). Визначити економічно додану вартість (EVA) і дати оцінку цьому показнику. Чи є приріст вартості капіталу?

Завдання 2. Виручка від реалізації продукції склала 120000 грн. (з пдв), змінні затрати дорівнюють 50000 грн., а постійні затрати – 10000 грн. Розрахуйте маржинальний дохід і коефіцієнт маржинального доходу, точку беззбитковості, запас фінансової міцності. Які управлінські рішення можна прийняти за результатами аналізу цих показників?

Завдання 3.

За матеріалами підприємства (де працює студент) або за умовними даними виконати наступні завдання:

- розробити систему фінансових та нефінансових показників для оцінки діяльності підприємства та його структурних підрозділів;
- підготувати сегментну звітність за господарськими та географічними сегментами підприємства;
- скласти управлінську звітність (Управлінський баланс, Управлінський звіт про фінансові результати, Управлінський звіт про рух грошових коштів) за будь-який звітний період;
- проаналізувати показники управлінської звітності і розробити управлінські рішення для покращення діяльності підприємства та його структурних підрозділів. Сформулювати прогнозні показники підприємства.

Варіант 4

Завдання 1. Виручка від реалізації продукції склала 110000 грн., змінні затрати дорівнюють 65000 грн., а постійні затрати – 20000 грн. Розрахуйте маржинальний дохід і коефіцієнт маржинального доходу, точку беззбитковості,

запас фінансової міцності. Які управлінські рішення можна прийняти за результатами аналізу цих показників?

Завдання 2. Постійні затрати за рік склали 50 тис. грн. Ціна реалізації одиниці продукції дорівнює 30 грн., а змінні затрати на одиницю продукції – 15 грн. Для прийняття управлінських рішень потрібно визначити кількість одиниць продукції, яку необхідно реалізувати для отримання прибутку в сумі 25000 грн.

Завдання 3.

За матеріалами підприємства (де працює студент) або за умовними даними виконати наступні завдання:

- розробити систему фінансових та нефінансових показників для оцінки діяльності структурних підрозділів та підприємства в цілому;
- підготувати сегментну звітність за господарськими та географічними сегментами підприємства;
- скласти управлінську звітність (Управлінський баланс, Управлінський звіт про фінансові результати, Управлінський звіт про рух грошових коштів) за будь-який звітний період;
- проаналізувати показники управлінської звітності і розробити управлінські рішення для покращення діяльності підприємства та його структурних підрозділів. Сформулювати прогнозні показники підприємства.

Варіант 5

Завдання 1. Підприємство виробляє продукцію, яку реалізує за ціною 80 грн. за одиницю. Змінні затрати на одиницю продукції склали 30 грн., постійні затрати підприємства – 20000 грн. Визначити, який прибуток отримає підприємство за обсягу реалізації 160000 грн.

Завдання 2. Постійні затрати підприємства за місяць склали 144 тис. грн., а змінні – 12 грн. за одиницю продукції. Ціна одиниці продукції дорівнює 30 грн. Визначити собівартість одиниці продукції при обсязі виробництва 24000 шт.

Завдання 3.

За матеріалами підприємства (де працює студент) або за умовними даними виконати наступні завдання:

- розробити систему фінансових та нефінансових показників для оцінки діяльності підприємства та його структурних підрозділів;
- підготувати сегментну звітність за господарськими та географічними сегментами підприємства;
- скласти управлінську звітність (Управлінський баланс, Управлінський звіт про фінансові результати, Управлінський звіт про рух грошових коштів) за будь-який звітний період;
- проаналізувати показники управлінської звітності і розробити управлінські рішення для покращення діяльності підприємства та його структурних підрозділів. Сформулювати прогнозні показники підприємства.

Варіант 6

Завдання 1. Ціна одиниці продукції А склала 500 грн., змінні затрати на одиницю продукції А дорівнюють 200 грн. Ціна одиниці продукції Б склала 1000 грн., змінні затрати на одиницю продукції Б дорівнюють 500 грн. Який вид продукції має більш високий рівень рентабельності? Які управлінські рішення можна прийняти за результатами розрахунків?

Завдання 2. Постійні затрати за рік склали 100 тис. грн. Ціна одиниці продукції дорівнює 50 грн., а змінні затрати на одиницю продукції – 25 грн. Потрібно проаналізувати, яким буде прибуток, якщо зменшити змінні затрати на 20%, а постійні – на 15 тис. грн.

Завдання 3.

За матеріалами підприємства (де працює студент) або за умовними даними виконати наступні завдання:

- розробити систему фінансових та нефінансових показників для оцінки діяльності підприємства та його структурних підрозділів;
- підготувати сегментну звітність за господарськими та географічними сегментами підприємства;
- скласти управлінську звітність (Управлінський баланс, Управлінський звіт про фінансові результати, Управлінський звіт про рух грошових коштів) за будь-який звітний період;
- проаналізувати показники управлінської звітності і розробити управлінські рішення для покращення діяльності підприємства і його структурних підрозділів. Сформулювати прогнозні показники підприємства.

Варіант 7

Завдання 1. Постійні затрати за рік склали 70 тис. грн. Змінні затрати на одиницю продукції дорівнюють 100 грн., обсяг продаж – 10000 одиниць. Яку потрібно встановити ціну реалізації для отримання прибутку в розмірі 50000 грн.?

Завдання 2. Підприємство планує собівартість реалізації продукції в сумі 40000 грн., в тому числі постійні затрати – 8000 грн. і змінні затрати – 60% від обсягу реалізації. Потрібно визначити плануємий обсяг реалізації.

Завдання 3.

За матеріалами підприємства (де працює студент) або за умовними даними виконати наступні завдання:

- розробити систему фінансових та нефінансових показників для оцінки діяльності підприємства та його структурних підрозділів;
- підготувати сегментну звітність за господарськими та географічними сегментами підприємства;
- скласти управлінську звітність (Управлінський баланс, Управлінський звіт про фінансові результати, Управлінський звіт про рух грошових коштів) за любий звітний період;
- проаналізувати показники управлінської звітності і розробити управлінські рішення для покращення діяльності підприємства та його структурних підрозділів. Сформувані прогностні показники підприємства.

Варіант 8

Завдання 1. Виручка від реалізації продукції складає 250 тис. грн., сукупні змінні затрати дорівнюють 160 тис. грн., а постійні витрати – 32 тис. грн. Визначити прибуток підприємства та рентабельність продаж.

Завдання 2. Ціна одиниці продукції склала 50 грн., змінні затрати на одиницю продукції дорівнюють 34 грн., а постійні затрати за період - 32000 грн. Потрібно визначити кількість виробів в точці беззбитковості. Скільки одиниць продукції потрібно реалізувати для отримання прибутку в сумі 50000 грн.?

Завдання 3.

За матеріалами підприємства (де працює студент) або за умовними даними виконати наступні завдання:

- розробити систему фінансових та нефінансових показників для оцінки діяльності структурних підрозділів та підприємства в цілому;
- підготувати сегментну звітність за господарськими та географічними сегментами підприємства;
- скласти управлінську звітність (Управлінський баланс, Управлінський звіт про фінансові результати , Управлінський звіт про рух грошових коштів) за любий звітний період;
- проаналізувати показники управлінської звітності і розробити управлінські рішення для покращення діяльності підприємства та його структурних підрозділів. Сформувати прогнозні показники звітності.

Варіант 9

Завдання 1. Інвестований в підприємство капітал дорівнює 3000 тис. грн., а чистий прибуток за рік склав 1600 тис. грн. В структурі капіталу власний капітал дорівнює 60% (рівень дивідендів - 25%), а залучений капітал – 40% (проценти по кредиту – 20%). Визначити економічно додану вартість (EVA) і дайте оцінку цьому показнику. Чи є приріст вартості капіталу?

Завдання 2. Виручка від реалізації продукції склала 90000 грн., змінні затрати дорівнюють 35000 грн., постійні затрати – 10000 грн. Розрахуйте маржинальний дохід та запас фінансової міцності. Які управлінські рішення можна прийняти за результатами аналізу цих показників?

Завдання 3.

За матеріалами підприємства (де працює студент) або за умовними даними) виконати наступні завдання:

- розробити систему фінансових та нефінансових показників для оцінки діяльності підприємства та його структурних підрозділів ;

- підготувати сегментну звітність за господарськими та географічними сегментами підприємства;
- скласти управлінську звітність (Управлінський баланс, Управлінський звіт про фінансові результати, Управлінський звіт про рух грошових коштів) за будь-який звітний період;
- проаналізувати показники управлінської звітності і розробити управлінські рішення для покращення діяльності підприємства та його структурних підрозділів. Сформулювати прогнозні показники підприємства.

Варіант 10

Завдання 1. Підприємство має 2 сегмента діяльності. По сегменту А прибуток від реалізації склав 600 тис. грн., адміністративні витрати дорівнюють 120 тис. грн., а витрати на збут - 80 тис. грн. По сегменту Б прибуток від реалізації склав 700 тис. грн., адміністративні витрати дорівнюють 420 тис. грн., а витрати на збут - 300 тис. грн. Яке управлінське рішення потрібно прийняти по звітним сегментам?

Завдання 2. Виручка від реалізації продукції склала 40000 грн., змінні затрати дорівнюють 20000 грн., а постійні затрати – 10000 грн. Визначити точку беззбитковості і запас фінансової міцності. Які управлінські рішення можна прийняти за результатами розрахунків?

Завдання 3.

За матеріалами підприємства (де працює студент) або за умовними даними виконати наступні завдання:

- розробити систему фінансових та нефінансових показників для оцінки діяльності підприємства та його структурних підрозділів;

- підготувати сегментну звітність за господарськими та географічними сегментами підприємства;
- скласти управлінську звітність (Управлінський баланс, Управлінський звіт про фінансові результати, Управлінський звіт про рух грошових коштів) за любий звітний період;
- проаналізувати показники управлінської звітності і розробити управлінські рішення для покращення діяльності підприємства та його структурних підрозділів. Сформуванати прогностні показники підприємства.

3. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт

При виконанні контрольної роботи необхідно використовувати нормативно-правові акти з питань бухгалтерського обліку, конспект лекцій, а також спеціальну літературу, яка наведена в кінці методичних вказівок.

Дисципліна « Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» пов'язана з дослідженням інформації управлінського обліку і внутрішньогосподарської звітності, а також фінансової звітності з метою прийняття управлінських рішень. Тому, для виконання контрольної роботи застосовується література по фінансовому і управлінському обліку, звітності підприємства залежно від питань конкретного варіанту. Якщо для виконання практичної частини відсутня можливість застосувати дані підприємства, то студент використовує умовні дані.

При виконанні **теоретичної** частини контрольної роботи студент застосовує конспект лекцій та іншу літературу. В сучасних умовах бухгалтери виконують управлінські функції: беруть участь в формуванні облікової політики, ведуть управлінський облік та складають внутрішню звітність, здійснюють аналіз фінансового стану підприємства та використання його ресурсів та інші. При розгляді матеріалу потрібно вказати про сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством, класифікацію управлінських рішень.

Звертається увага на первинні документи, облікові реєстри, управлінську та фінансову звітність. Студент наводить приклади застосування планової, аналітичної, зовнішньої та іншої інформації у процесі прийняття поточних та стратегічних управлінських рішень на різних рівнях управління (керівництва, менеджерів, начальників відділів, цехів, дільниць).

Рішення можуть відноситися до підприємства в цілому, а можуть бути пов'язані з конкретним питанням (виконання плану у цеху, підвищення якості продукції, зменшення собівартості продукції, раціональне використання ресурсів). Менеджерам потрібна як зовнішня (ринкові ціни, валютні курси та ін.), так і внутрішня (щодо собівартості продукції, прибутку, руху грошових коштів, структури власних та залучених коштів, розрахунків з дебіторами та кредиторами та ін.) інформація. Облікова інформація застосовується у операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства при поточному плануванні та прогнозуванні, здійсненні економічного аналізу та контролю. Інформація бухгалтерського обліку потрібна менеджерам в управлінні господарськими процесами.

У прийнятті управлінських рішень застосовуються показники форм **фінансової звітності**: ліквідності (коефіцієнти абсолютної ліквідності, поточної ліквідності, покриття, чистий оборотний капітал); фінансової стійкості (коефіцієнти автономії, маневрування власними оборотними коштами, співвідношення власних та залучених коштів); ділової активності (коефіцієнти оборотності: активів, оборотних засобів, дебіторської заборгованості,

запасів; період оборотності дебіторської заборгованості; період оборотності кредиторської заборгованості; прибуток; показники рентабельності; показники використання ресурсів та ін.). Порівнює їх значення з нормативними та плановими даними приймаються економічні рішення, спрямовані на підвищення рівня платоспроможності та ефективності роботи підприємства.

При підготовці питань щодо застосування інформації **управлінського обліку** для прийняття рішень звертається увага на класифікацію витрат, маржинальний дохід, точку беззбитковості, непродуктивні затрати, причини відхилень фактичних затрат від планових та винних в цьому осіб. Студент повинен застосувати показники **внутрішньої звітності** (щоденної, щотижневої і щомісячної) підприємства для прийняття управлінських рішень. Внутрішня звітність містить фактичні, планові дані і відхилення від планів, визначає їх причини і винуватців. До цієї звітності можуть додаватися прогностичні дані, що дозволяє приймати не тільки поточні, але і стратегічні рішення.

Застосовується інформація центрів відповідальності: центри затрат, центри доходів, центри прибутку, центри інвестицій. У прийнятті рішень використовують дані Управлінського балансу, Управлінського звіту про фінансові результати і Управлінського звіту про рух грошових коштів.

Для управління використовується інформація внутрішньої звітності щодо господарських процесів (постачання, виробництво, реалізація продукції), а також основних показників діяльності підприємства в розрізі географічних сегментів. У прийнятті рішень застосовується не тільки фінансова, але і нефінансова інформація (професійний рівень і підвищення кваліфікації персоналу, тривалість операційного циклу, виробничі потужності, постійні клієнти, нові клієнти, кількість замовлень, якість продукції, реклаमाції, нові види продукції, реклама, число складів і магазинів, площа магазинів, час виконання замовлення та інші).

Практична частина по кожному варіанту включає дві задачі (1 і 2 завдання), та практичну роботу (завдання 3). Подібні задачі були розв'язані на практичних заняттях. Завдання 3 студент виконує за матеріалами підприємства, на якому він працює. При виконанні Завдання 3 на основі аналізу показників звітності (фінансової та управлінської) пропонуються рекомендації по покращенню фінансово-господарської діяльності підприємства. Рекомендуємо проаналізувати такі показники:

- чистий оборотний капітал;
- коефіцієнт автономії;
- коефіцієнт маневрування;
- коефіцієнт покриття;
- рентабельність продаж;

точку беззбитковості;
запас фінансової міцності;
маржинальний прибуток та рентабельність одиниці продукції;
рентабельність активів;
рентабельність власного капіталу;
коефіцієнт оборотності оборотних активів;
економічно додану вартість.

Потрібно визначити ключеві показники результатів діяльності за центрами відповідальності, а також фактори, які надають вплив на їх роботу. Збалансована система показників – інструмент стратегічного управління; ця система включає чотири перспективи: фінанси, внутрішні процеси, клієнти та інновації і навчання. В контрольній роботі необхідно визначити як фінансові, так і не фінансові показники. Сегментна звітність має важливе значення для оцінки діяльності центрів відповідальності. В контрольній роботі потрібно зазначити, яку інформацію за результатами аналізу внутрішньої звітності можна представити менеджерам підприємства для прийняття управлінських рішень.

Для розрахунку маржинального доходу конкретного виду продукції з виручки від його реалізації вираховується сума змінних затрат. Потім з суми маржинального доходу всіх видів продукції вираховується загальна сума постійних затрат і визначається прибуток підприємства.

Точка беззбитковості (Тб) = постійні затрати / коефіцієнт маржинального доходу .

Запас фінансової міцності (Зм) = (фактична виручка від реалізації продукції – виручка від реалізації продукції в точки беззбитковості) / фактична виручка від реалізації продукції x 100.

на базі показника маржинальної рентабельності розраховують удільну маржинальну рентабельність в день (Ум).

Ум = маржинальна рентабельність продукції / тривалість виробничого циклу.

Маржинальна рентабельність продукції (%) = маржинальний прибуток на одиницю продукції / змінні затрати на одиницю продукції.

Для оцінки фінансового стану підприємства щомісячно доцільно складати такі форми внутрішньої звітності: Управлінський баланс, Управлінський звіт про фінансові результати і Управлінський звіт про рух грошових коштів (прямий метод). (Див. додатки до лекції). На основі аналізу даних внутрішньої звітності і планів підприємства розробляються прогнозні показники на наступний період. Управлінська звітність у відмінності від фінансової звітності включає не тільки фактичні дані, але і планові, прогнозні, а також аналітичні дані для прийняття управлінських рішень.

При методах ціноутворення, орієнтованих на затрати, застосовують дані бухгалтерського обліку, можуть використовуватися і нормативні калькуляції. При цьому ціна розраховується за формулою: собівартість продукції + встановлена норма прибутку.

При методі ціноутворення «затрати плюс» затрати є основою ціни і до них додається надбавка. Ціни встановлює відділ продаж або інші підрозділи підприємства. Для визначення ціни може застосовуватися інформація як про фактичні затрати (повна собівартість, виробнича собівартість, змінні затрати), так і про нормативні затрати. Внутрішньофірмова передача (трансферт) продукції здійснюється за певною вартістю яку визначають трансфертною ціною.

Трансфертна ціна = (змінні затрати x кількість одиниць продукції + постійні затрати + нормативний прибуток) : кількість одиниць продукції

Для управління вартістю потрібно знати сучасні методи її визначення. У зарубіжних компаніях для оцінки вартості компанії застосовують такі основні показники :

- ринкова додана вартість (розраховується як різниця між ринковою капіталізацією і балансовою вартістю власного капіталу); при цьому ринкова капіталізація = ринкова вартість акції x кількість акцій;

- економічна додана вартість (порівняння чистого прибутку компанії від операційної діяльності і сукупної вартості капіталу компанії) .

Показник EVA можна розрахувати за формулою:

$EVA = \text{чистий прибуток} - (\text{середньозважена вартість капіталу} \times \text{інвестований капітал})$.

Середньозважена вартість капіталу (WACC) визначається за формулою:

$WACC = \text{ціна власного капіталу} \times \text{питому вагу власного капіталу в структурі інвестованого капіталу} + \text{ціна залученого капіталу} \times \text{питому вагу залученого капіталу в структурі інвестованого капіталу}$.

Враховує досвід роботи компаній в СЗП доцільно включати наступні показники:

1 розділ «Фінанси» - грошовий потік, рентабельність капіталу, чистий прибуток, рентабельність активів , рентабельність продаж, ринкова вартість акцій, маржинальний дохід , доходність інвестицій, витрати, коефіцієнт незалежності та інші;

2 розділ «Внутрішні процеси» - тривалість життєвого циклу продукту, продуктивність праці, оборотність запасів, трудомісткість продукції, період часу від моменту оформлення замовлення до його виконання, затрати на окремих стадіях господарських процесів, питома вага забракованої продукції, кількість виробленої продукції, питома вага нових видів продукції , знос активів, ступень автоматизації процесів, витрати на підготовку та освоєння нових видів продукції (робіт, послуг), непродуктивні витрати та інші;

3 розділ «Клієнти» - чисельність постійних клієнтів, термін виконання замовлень, кількість рекламацій, маркетингові витрати, питома вага нових клієнтів, питома вага своєчасно виконаних замовлень, інвестиції в освоєння нових ринків та інші;

4 розділ «Розвиток та навчання» - затрати на персонал (заробітна плата, оплата навчання та ін.), чисельність працівників, плинність кадрів, підвищення кваліфікації персоналу, стаж роботи працівників в компанії, питома вага працівників з вищою освітою та інші.

4. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 – XIV від 16.07.99 р.(із змінами та доповненнями).
2. Атамас П.Й. Управлінський облік. Навчальний посібник – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.
3. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник/ За ред. Ф.Ф.Бутинця.- Житомир : ПП «Рута». - 2009. – 912 с.
4. Вахрушина М.А. Бухгалтерский управленческий учет. Учебник. – М.: Омега –Л. - 2006 . – 576 с.
5. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. – К.: «Лібра» . - 2008. – 704 с.
6. Гордієнко П.Л., Дідковська Л.Г., Яшкіна Н.В. Стратегічний аналіз: Навчальний посібник / П.Л. Гордієнко, Дідковська Л.Г., Яшкіна Н.В – К.: АЛЕРТА, 2012. - 520с.
7. Друри К. Управленческий учет для бизнес-решений: Учебник/ Пер. с англ. – М.: ЮНИТИ –ДАНА. – 2003. – 618 с.
8. Звітність підприємства : підручник / М. І. Бондар, Ю. А. Верига, М. М. Орищенко, Н. В. Прохар, Л. І. Лежненко. – Київ : Центр учбової літератури, 2015. – 570 с.
9. Мазур О. Є. Ринкове ціноутворення. Навчальний посібник – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 480 с.
10. Менеджмент : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, С. М. Макуха та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. – Х. : Право, 2013. – 216 с.
11. Менеджмент [Текст]: навч. посіб. / А.В. Бардась, М.В. Бойченко, А.В. Дудник. – Д.: Національний гірничий університет, 2012. – 381 с.
12. Облікова політика підприємства [Текст] : навч. посібник / Ю. А. Верига, В. А. Кулик, Ю. О. Ночовна, С. Ю. Іванюк. – Київ : Центр учбової літератури, 2015.– 312 с.
13. Подольська В.О. Стратегічний аналіз: навч. метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни студентами спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит» за КМСОНП ПУЕТ / В.О.Подольська . – Полтава: ПУЕТ, 2014. – 208 с.
14. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
15. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: Підручник. – К.:КНЕУ, 2004. – 412 с
16. В.О. Кравченко, Основи менеджменту: Навчальний посібник. – Одеса: Атлант, 2012 р. – 211 с.

Допоміжна

1. Аверчев И.В. Управленческий учет и отчетность. Постановка и внедрение. – М., Вершина, 2007 – 512 с.
2. Безверхий К. Соціально-орієнтована звітність підприємства // Бухгалтерський облік і аудит. - 2015. - № 2- 3. – с. 70-78.
3. Бухгалтерский учет, контроль и анализ: социальные ориентиры: Результаты научных исследований проблем бухгалтерского учета и контроля Житомирской научной бухгалтерской школы: Монография / [Ф.Ф. Бутынец и др.]; под общей ред. [и с предисл.] Ф.Ф. Бутынца. – Житомир: ЖГТУ, 2008. – 484 с.
4. Вигівська І.М. Бухгалтерський облік діяльності підприємств в умовах ризику: організація та методика. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук . Житомир – 2010. - 23с.
5. Грицишен Д. О. Бухгалтерський облік в системі управління економіко-екологічною безпекою. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4286>.

6. Дерій В.А., Дерій М.В. Облікові та аналітичні компоненти не фінансової звітності та їх роль в економічній системі. Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки, 2014, №2, с.95-102.
7. Жиглей І.В. Бухгалтерський облік соціально-відповідальної діяльності суб'єктів господарювання: необхідність та орієнтири розвитку : Монографія / І.В. Жиглей. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 496 с.
8. Замула І.В. Бухгалтерський облік екологічної діяльності у забезпеченні стійкого розвитку економіки: [монографія] / І.В. Замула. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 440 с.
9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
10. Каплан Р., Нортон Д. Сбалансованная система показателей. М.: «Олимп- Бизнес». – 2008. – 320 с.
11. Кизим М.О. Збалансована система показників /М.О. Кизим, А.А. Пилипенко, В.А. Зінченко. — Х.: ВД "ІНЖЕК", 2007. — 192 с.
12. Корягін М.В. Бухгалтерський облік у системі управління вартістю підприємства: теоретико-методологічні концепції: Монографія / М.В.Корягін. – Львів:ЛКА, 2012. – 389 с.
13. Кузнецова С.А.Перспектива бухгалтерського обліку: стратегічність, електронна комерція та соціальна спрямованість //Європейський вектор економічного розвитку. - 2014. - № 1 (16) . - с.73-83.
14. Лаговська О. А. Управління екологічною діяльністю як джерелом ключових ризиків для суб'єкта господарювання: проблеми обліково-аналітичного забезпечення / О. А. Лаговська // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. - 2014.- №4.- с.233-239.- Режимдоступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2014_4_34.
15. Лаговська О. А. Система збалансованих показників у вартісно орієнтованому управлінні: напрями використання / О. А. Лаговська // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Сер. : Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. - 2014. - Вип. 2. - С. 70-79. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2014_2_8.
16. Лаговська О. А. Формування прибутку діяльності вітчизняних підприємств в умовах ризику: обліково- аналітичний аспект [Текст] / Олена Адамівна Лаговська, Світлана Вікторівна Кучер, Марія Володимирівна Якименко // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : “Економічна думка”, 2014. – Том 18. – № 2. – С. 31-42.
17. Левицька С.О. Соціальний облік: методичний підхід та організаційне забезпечення. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?..
18. Легенчук С.Ф. Бухгалтерське теоретичне знання: від теорії до метатеорії : монографія / С.Ф. Легенчук. – Житомир : ЖДТУ, 2012. – 336 с.
19. Малюга Н.М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку: Монографія.-Житомир, ЖДТУ, 2005.-552 с.
20. Міокова. Г.І. Вартість підприємства та її оцінка. Режим доступу: [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/25.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/25.pdf).
21. Пархоменко В.М. Бухгалтерський облік, внутрішній контроль і економічний аналіз витрат на поліпшення якості продукції: проблеми теорії та методології: Монографія. – Ж.; ЖДТУ, 2010. – 560 с.
22. Пилипенко Л.М. Бухгалтерський облік і звітність в управлінні ризиками підприємства. Режим доступу: <http://www.academia.edu>.
23. Плікус І.Й. Бухгалтерський екологічний облік: управлінський, фінансовий та стратегічний контексти. Режимдоступу: http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/37162/1/Plikus_ecooblic.pdf.

24. Система стратегічного фінансового обліку: аналіз сучасного стану і перспективи розвитку/ Бруханський Р.Ф. БІЗНЕСІНФОРМ. - 2014 , № 7, с.220-225.
25. Тематичний модуль «Політика ціноутворення». Режим доступу: <http://www.management.com.ua/marketing/usaid/m05.pdf>.
26. Уорд К. Стратегический управленческий учёт / Кит Уорд / Пер. с англ. – М. : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2002. – 448 с.
27. Фоміна О. В. кандидат економічних наук Гончаренко О. М. кандидата економічних наук Оцінка ризиків підприємства в системі обліку// ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT. Economic Annals-XXI (2015), 3-4(2), 67-70.
28. Хаустова В.Є., Матюшенко О.І. Методологічні засади оцінки вартості підприємства. Режим доступу: http://www.problecon.com/pdf/2009/4_0/57_76.pdf.
29. Цветкова Н. Бухгалтерський облік інформації за сегментами: методологія, організація, звітність // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006, №6. - с.17 -21; 2006, №7. – с.29 – 36.
30. Цветкова Н. Сучасна організація обліку та складання звітності для прийняття управлінських рішень // Бухгалтерський облік і аудит. - 2008, №3 . – с.14 – 27.
31. Цветкова Н.М. Методологія облікової політики за національними та міжнародними стандартами: порівняльний аналіз // Науковий вісник Державної академії статистики, обліку та аудиту. - № 1 . – 2010. – с.38 – 42.
32. Цветкова Н. Сучасні питання інвентаризації та прийняття управлінських рішень за її результатами. Збірник наукових праць НАСОА. Випуск 2(7). К.: 2011, с. 199-206.
33. Цветкова Н. Розвиток методології та організації управлінського обліку. Вісник НАСОА, 2011, №3, с.41-45.
34. Цветкова Н.М. Роль професії бухгалтера в системі управління та перспективи її розвитку. Збірник наукових праць НАСОА. Випуск 1(8), К.: 2012, с. 228-234.
35. Цветкова Н.М. Організаційно-методичні аспекти бухгалтерського обліку та складання звітності. Збірник наукових праць НАСОА. Випуск 1(12). К., 2014, с. 348-354.
36. Цветкова Н. Методологічні питання формування управлінського обліку та звітності для прийняття стратегічних рішень. Збірник наукових праць НАСОА. Випуск 1 (14). К., 2015, с.200-207.
37. Швець Л.І., Крупка Я.Д. Соціально-орієнтований облік: зміст та перспективи розвитку. – Школа професійного бухгалтера, 2010, №4, (111), с. 33-35.
38. Шпак В.А. Організація бухгалтерського обліку: концептуальний підхід: Монографія. К., Бізнес Медіа, Консалтинг, 2011. – 312 с.

Інформаційні ресурси

Журнали « Вісник НАСОА» , «Бухгалтерський облік і аудит», інтернет ресурси» www.minfin.gov.ua , www.rada.gov.ua та інші.

5.Критерії оцінки контрольних робіт студентів заочників

При оцінюванні робіт студентів враховується: повнота розкриття понять, точність застосування наукових термінів; вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал, обґрунтувати основні його положення; вільне володіння матеріалом, знання основних концепцій питань, що висвітлюється, вміння мотивовано викласти свою точку зору.

За контрольну роботу «Зараховано» ставиться у тому разі, коли студент:

а/ системно, ґрунтовно і всебічно висвітлив сутність теоретичних питань: чітко сформулював поняття і терміни; обґрунтував методичні принципи і підходи до поставленого питання;

б/ правильно розв'язав практичні завдання.

За контрольну роботу «Незараховано» ставиться у тому разі, коли студент:

а) не розкрив сутності теоретичних питань, не дав визначення понять і термінів; невірно обґрунтував методологічні принципи до розв'язання передбаченого питання;

б/ неправильно розв'язав практичні завдання.

Шкала оцінювання: за ECTS та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Максимальна сума балів, яку студент може отримати за результатами поточного та підсумкового контролю складає 100 балів.